

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 171/2017-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Jurajom Lukáčom, Advokátska kancelária, Námestie sv. Egídia 11/6, Poprad, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 365/2016 zo 16. novembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. februára 2017 elektronicky a 7. februára 2017 poštou doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 365/2016 zo 16. novembra 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 6. februára 2017.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa sa žalobou podanou Okresnému súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) proti spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“), domáhala určenia spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnostiam ležiacim v kat. území [REDAKOVANÉ] ktoré sú zapísané na označených listoch vlastníctva. Zároveň podala aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by okresný súd uložil žalovanej zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k prevodu sporných spoluvlastníckych podielov.

Sťažovateľka v podanej žalobe poukázala na skorší právoplatný rozsudok okresného súdu sp. zn. 11 C 277/2014 z 10. septembra 2015, ktorým bolo určené, že kúpna zmluva uzatvorená medzi sťažovateľkou ako predávajúcou a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „[REDAKOVANÉ]“) ako kupujúcim (týkajúca sa sporných nehnuteľností) je neplatná. V dôsledku toho sťažovateľka neprestala byť vlastníčkou týchto nehnuteľností. Zároveň to znamená, že [REDAKOVANÉ] nemohol platne previesť vlastníctvo na ďalší subjekt, a to spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorá následne zanikla zlúčením so žalovanou. Zároveň sťažovateľka poukázala na to, že [REDAKOVANÉ] porušil predkupné právo ostatných spoluvlastníkov.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 9 C 260/2016 z 21. septembra 2016 bol návrh sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnutý. Podľa názoru okresného súdu návrh nebol osvedčený takým spôsobom, aby z neho vyplývala nevyhnutnosť okamžitého zásahu na ochranu práv sťažovateľky.

Uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Co 365/2016 zo 16. novembra 2016 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené ako vecne správne. Ani podľa krajského súdu sťažovateľka neosvedčila predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia. Krajský súd

tiež konštatoval, že cieľ sledovaný neodkladným opatrením je možné dosiahnuť aj zápisom poznámky do katastra nehnuteľností. Samotná skutočnosť, že sa vedie súdny spor o vlastnícke právo, nepostačuje na prijatie záveru o potrebe neodkladnej úpravy pomerov sporových strán spôsobom, ktorý sťažovateľka navrhuje.

Sťažovateľka považuje záver krajského súdu, podľa ktorého naliehavosť potreby chrániť jej vlastnícke právo nebola osvedčená, za rozporný. Podstatné podľa nej je, že z právoplatného rozsudku o určení neplatnosti kúpnej zmluvy vyplýva, že vlastníčkou je ona. Ďalej z konania [REDAKOVANÉ] ktorý v priebehu skoršieho sporu previedol vlastnícke právo na právneho predchodcu žalovanej, vyplýva nielen ohrozenie práva sťažovateľky, ale aj reálne vykonanie takejto hrozby.

Všeobecné sudy zamietli argumentáciu sťažovateľky s tým, že na zabezpečenie jej vlastníckeho práva by mal postačovať zápis poznámky v katastri nehnuteľností, a to aj napriek tomu, že už podľa okresného súdu je takýto krok neúčinný v súvislosti s prípadným prevodom vlastníckeho práva. Zároveň sa podľa sťažovateľky všeobecné sudy nevysporiadali s jej argumentáciou o tom, že vymožitelnosť jej práva sa môže sťažiť aj o otázku dobromyseľnosti nového nadobúdateľa v prípade, ak by došlo k ďalšiemu prevodu vlastníckeho práva.

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd nesplnil zákonnú povinnosť riadne, dostatočne a presvedčivo odôvodniť uznesenie, keďže vo vzťahu ku kľúčovej právnej otázke ohrozenia jej vlastníckeho práva a jeho vymožitelnosti žiadnym právne relevantným spôsobom nevysvetlil a nezdôvodnil svoje uznesenie.

Uznesenie krajského súdu sa stalo právoplatným 6. decembra 2016.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. základné právo Sťažovateľky na súdnu (a inú právnu) ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a základné právo na súdnu (a inú právnu) ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. novembra 2016 sp. zn. 3Co 365/2016 porušené boli;

2. uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 16. novembra 2016 sp. zn. 3Co 365/2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie;

3. sťažovateľke priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 312,34 Eur, ktorú je Krajský súd v Košiciach povinný uhradiť na účet právneho zástupcu Sťažovateľa, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 3 Co 365/2016-44 zo 16. novembra 2016 vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 9 C 260/2016-28 z 21. septembra 2016.

Podľa názoru krajského súdu sťažovateľka sa domáhala určenia, že je spoluvlastníčkou sporných nehnuteľností, ktoré boli prevedené na žalovanú neplatne. Neodkladným opatrením žiadala obmedziť možnosť žalovanej nakladať so spornými spoluvlastníckymi podielmi. Pritom v odvolaní namietala iba, že v prípade potenciálnej zmeny vlastníckeho práva dôjde k zhoršeniu jej procesnoprávneho postavenia.

Krajský súd súhlasí so závermi okresného súdu v tom, že sťažovateľka žiadnym spôsobom neosvedčila potrebu nariadenia neodkladného opatrenia. Samotná skutočnosť, že sa vedie súdny spor o vlastnícke právo, nepostačuje pre prijatie záveru o potrebe neodkladnej úpravy pomerov sporových strán spôsobom, ktorý sťažovateľka navrhuje.

Podľa krajského súdu treba poukázať na ustanovenie § 228 ods. 2 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní. Účelom takzvanej poznámky spornosti je dosiahnuť práve to, čím sťažovateľka v odvolaní argumentuje, teda záväznosť rozsudku o určení vlastníckeho práva aj pre ktorúkoľvek tretiu osobu, ktorá nadobudne vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti od žalovaného v čase, keď v katastri nehnuteľností je zapísaná takzvaná poznámka spornosti.

To zároveň znamená, že kataster nehnuteľností vykoná na základe súdneho rozhodnutia zmeny v prospech žalobcu (sťažovateľky) aj vtedy, ak by v priebehu súdneho konania došlo k prevodu vlastníckeho práva na tretiu osobu.

Krajský súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu o tom, že sťažovateľka neosvedčila predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia. Zároveň konštatuje, že cieľ, ktorý sťažovateľka neodkladným opatrením sleduje, je možné dosiahnuť aj iným procesným inštitútom.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Sťažovateľka je presvedčená, že skorším právoplatným rozsudkom osvedčila danosť svojho vlastníckeho práva k predmetu konania, pričom z postupu [REDAKOVANÉ] ktorý počas skoršieho konania sporné nehnuteľnosti previedol na právneho predchodcu žalovanej, možno s dostatočnou presvedčivosťou predpokladať, že takéto nebezpečenstvo hrozí aj od žalovanej.

Podľa názoru ústavného súdu sú závery krajského súdu dostatočné a ústavne akceptovateľné. Nejavia známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Skutočnosť, že sťažovateľka má na vec odlišný názor, nezakladá sama osebe porušenie označených článkov ústavy, listiny a dohovoru.

Všeobecné súdy nespochybnili danosť vlastníckeho práva sťažovateľky k sporným nehnuteľnostiam, keďže toto považovali na základe skoršieho právoplatného rozsudku za dostatočne osvedčené.

Pokiaľ nebolo návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia napriek tomu vyhovené, stalo sa tak predovšetkým preto, že sťažovateľka v podanom návrhu ani len netvrdila (tým menej preukazovala) konkrétne skutočnosti, z ktorých by mohla vyplývať obava, že žalovaná v priebehu konania prevedie sporné nehnuteľnosti na iný subjekt (za mnohé iné možnosti napríklad jej inzerát ponúkajúci sporné nehnuteľnosti na predaj). Skutočnosť, že ████████ v minulosti takýmto spôsobom postupoval, nijako neosvedčuje obavu z obdobného konania žalovanej.

Ďalším dôvodom, pre ktorý všeobecné súdy návrhu nevyhoveli, bola skutočnosť, že účel sledovaný návrhom sa dal dosiahnuť aj miernejším, avšak v konečnom dôsledku rovnako účinným právnym prostriedkom. Stačilo totiž, aby sťažovateľka dala do katastra nehnuteľností zapísať poznámku spornosti vlastníckeho práva v dôsledku prebiehajúceho súdneho konania a pokiaľ by v takomto prípade žalovaná vlastnícke právo previedla, i tak by rozsudok súdu o určení vlastníckeho práva sťažovateľky postačoval na jej zápis do katastra nehnuteľností bez ohľadu na zmenu zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností.

Naposledy uvedený argument dostatočne vyvracia aj obavu sťažovateľky z toho, že nový vlastník (na ktorého by prípadne žalovaná sporné nehnuteľnosti previedla) by sa mohol brániť vlastníckym nárokom sťažovateľky s poukazom na vlastnú dobromyseľnosť pri uzatváraní zmluvy. Ak by bola poznámka spornosti v katastri nehnuteľností zapísaná, potenciálny nový nadobúdateľ spornej nehnuteľnosti by sa dobromyseľnosti úspešne

dovolať nemohol, pretože by to odporovalo zápisu v katastri nehnuteľností ako verejnej knihe.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. marca 2017